

Стручни актив наставника биологије Београда

ТЕСТ ИЗ БИОЛОГИЈЕ ЗА V РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење, 19.2.2014. године

Шифра: _____

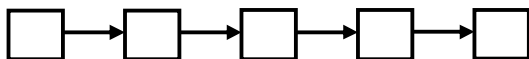
I Заокружи слово испред тачног одговора:

1. Шта је пресудно да би поједине ћелије бити коцкастог облика?
 - а) њихова улога
 - б) величина
 - в) грађа
 - г) маса
2. Зашто је бела љубичица живо биће?
 - а) налази се у шуми
 - б) лепо мирише
 - в) беле је боје
 - г) храни се
3. Који од следећих процеса кружења воде у природи је последица деловања живих бића?
 - а) испаравање
 - б) смрзавање
 - в) снег
 - г) роса
4. Који се од наведених животних процеса код вишећелијских организама не одвија захваљујући деоби ћелија?
 - а) раст
 - б) развој
 - в) развиће
 - г) полно размножавање
5. Како знамо да је код руже стабло преображено у бодље, а код кактуса је преображено лишће?
 - а) трње код кактуса је много тање
 - б) кактус има дебље стабло него ружа
 - в) кактус нема лишће, већ само трње
 - г) трње је код руже много оштрије

I Поређај појмове према одговарајућем распореду.

6. Девочица је одлучила да истражи живи свет बारे. Које поступке је морала да примени?

А-стављање заштитних рукавица, **Б**-пипетирање воде, **В**-рад на микроскопу, **Г**-постављање микроскопског стакла, **Д**-узимање узорка воде

II Укрсти појмове.

7. Дато је неколико примера из живота који показују одређену особину живих бића. На празна места у заградама упиши одговарајућа слова.

	Пример	Особина живих бића
А	У првом леглу од црног миша и беле мишице добијено је црно-бело потомство	Реакција организма на услове средине
Б	Пужеви су добили енергију за кретање обрстивши читаву леју зелене салате.	Размножавање
В	Осетљива мимоза је скупила своје листиће када смо је додирнули.	Наслеђивање
Г	Сваких пола сата, велики плави кит мора да изрони како би узео ваздух.	Излучивање
Д	На сваких 20 минута, бактерија салмонела даје следећу генерацију.	Исхрана
		Дисање

III Попуни табелу.

8. На празна места у табели упиши одговарајуће слово/а које/а се односи на део биљке који човек користи у својој исхрани.

Веgetативни делови биљке: **А**-корен, **Б**-стабло, **В**-лист

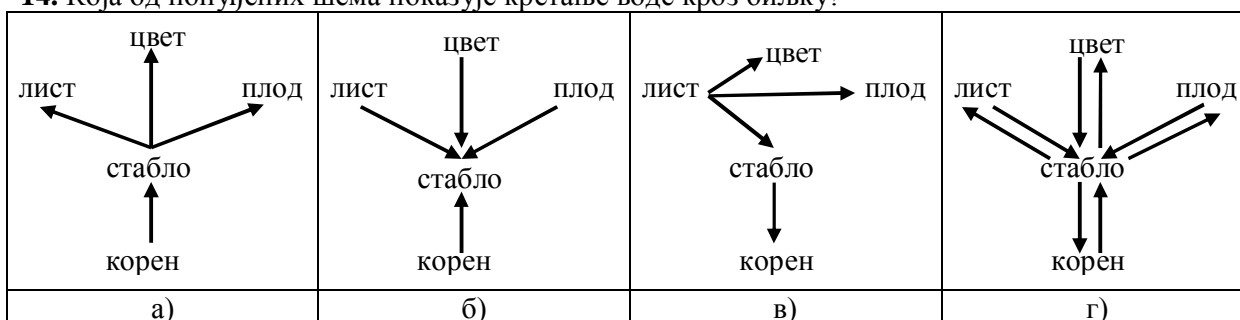
Шаргарепа	Спанаћ	Ротквице	Зеље	Целер	Ловор	Цвекла	Кромпир

IV Утврди који су искази тачни (Т) односно нетачни (Н). Заокружи одговарајуће слово.

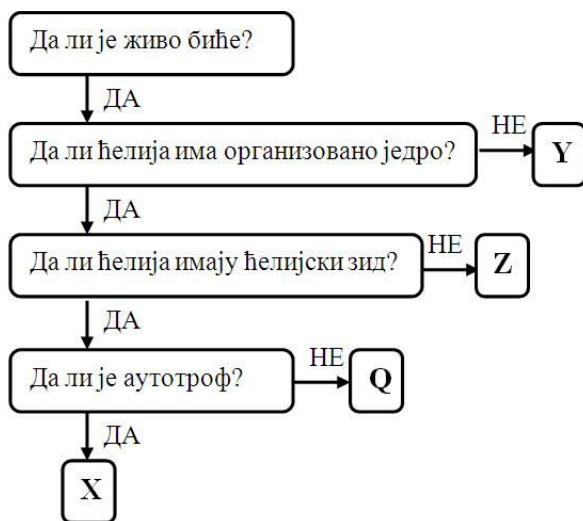
9. Вируси имају омотач и наследни материјал. Т Н
10. Од вирусних болести оболевају представници свих пет царстава. Т Н
11. Неке врсте бактерија су сапрофити. Т Н
12. Млечни производ, јогурт, је добар извор корисних пробиотичких бактерија. Т Н
13. Протисти су једино царство чији поједини представници могу да се хране аутотрофно, хетеротрофно и миксотрофно. Т Н

V Посматрај пажљиво шему, а затим одговори на захтев.

14. Која од понуђених шема показује кретање воде кроз биљку?

15. На основу дате шеме:

Заокружи слово које показује тачан низ организама.

	Y	Z	Q	X
а)	животиња	гљива	биљка	протиста
б)	гљива	биљка	протиста	бактерија
в)	протиста	бактерија	животиња	биљка
г)	бактерија	животиња	гљива	биљка

VI Пронађи уљеза.

16. У обе групе налази се по један појам који не припада групи. Заокружи уљеза.

Група 1.

- а) вакуола
- б) ћелијски зид
- в) хлоропласт
- г) центриола

Група 2.

- а) корен
- б) лист
- в) цвет
- г) стабло

17. Међу понуђеним врстама биљака: **липа, храст, кукуруз, топола, јавор, брест**, једино „уљез“ има _____ лист. (заокружи уљеза и допиши одговарајућу особину на линији)

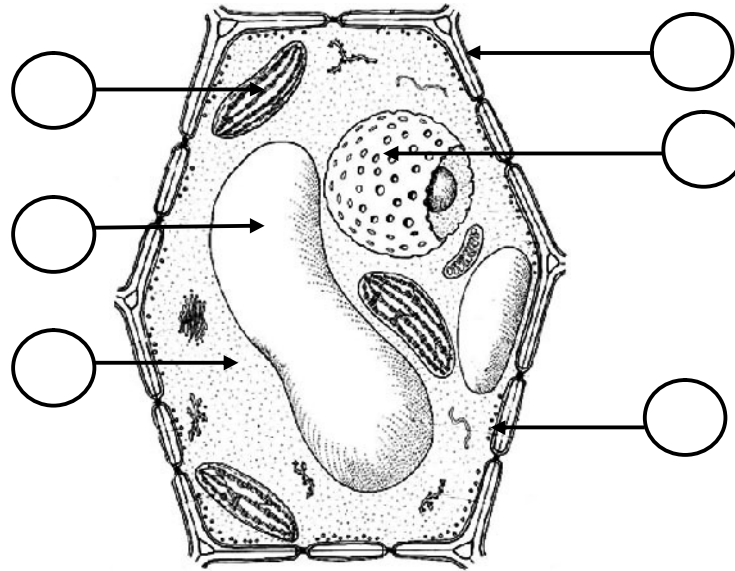
VII Реши асоцијацију

18. Реши асоцијацију (као у познатој игри на квизу):

A ₁ : заштита	B ₁ : излучивање	V ₁ : вода	G ₁ : контрола
A ₂ : селективна	B ₂ : дисање	V ₂ : минерали	G ₂ : плазма
A ₃ : облик	B ₃ : пливају	V ₃ : храна	G ₃ : хроматин
A ₄ : омотач	B ₄ : у цитоплазми	V ₄ : корисно	G ₄ : једарце
A:	B:	V:	G:
Коначно решење:			

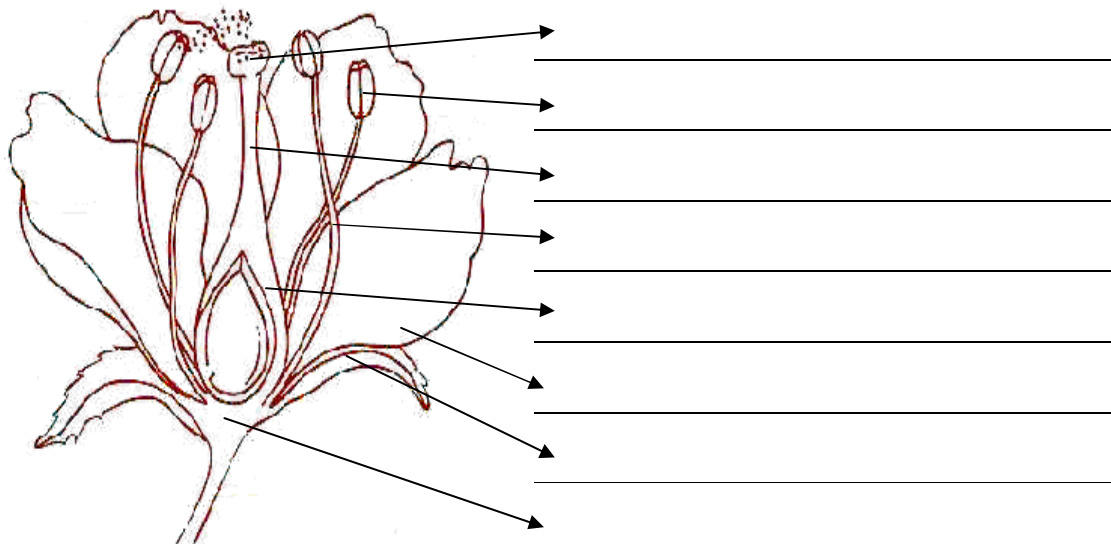
VIII Посматрај пажљиво цртеж, а затим одговори на захтев.

19. Распреди слова у одређене кружиће који представљају део биљне ћелије.
А-вакуола; **Б**-цитоплазма; **В**-једро; **Г**-ћелијска мембрана; **Д**-хлоропласт; **Ђ**-ћелијски зид

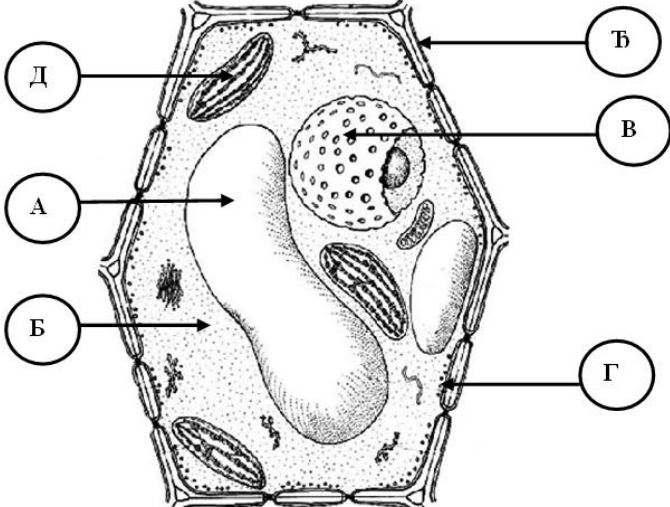
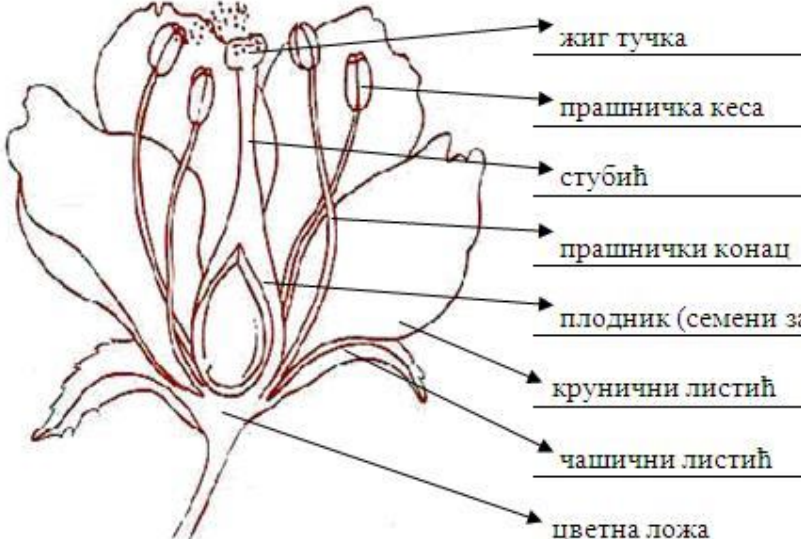
Органела означен словом ____, јединствена је за све фотоаутотрофне организме.

20. На слици обележи делове тучка и прашника и друге органе обележене стрелицама:

Кључ

Број питања	Решење	Број бодова	Укупан број бодова																
1.	а) њихова улога	2	10																
2.	г) храни се	2																	
3.	г) роса	2																	
4.	г) полно размножавање	2																	
5.	в) кактус нема лишће, већ само трње	2																	
6.	А – Д – Б – Г – В	5x2	10																
7.	В) Реакција организма на услове средине Д) Размножавање А) Наслеђивање / Излучивање Б) Исхрана Г) Дисање	6x2	12																
8.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">Шаргарепа</td> <td style="width: 25%;">Спанаћ</td> <td style="width: 25%;">Ротквице</td> <td style="width: 25%;">Зеље</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">А</td> <td style="text-align: center;">Б,В</td> <td style="text-align: center;">А</td> <td style="text-align: center;">В</td> </tr> <tr> <td>Целер</td> <td>Ловор</td> <td>Цвекла</td> <td>Кромпир</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">А,Б,В</td> <td style="text-align: center;">В</td> <td style="text-align: center;">А</td> <td style="text-align: center;">Б</td> </tr> </table>	Шаргарепа	Спанаћ	Ротквице	Зеље	А	Б,В	А	В	Целер	Ловор	Цвекла	Кромпир	А,Б,В	В	А	Б	1x11	11
Шаргарепа	Спанаћ	Ротквице	Зеље																
А	Б,В	А	В																
Целер	Ловор	Цвекла	Кромпир																
А,Б,В	В	А	Б																
9. 10. 11. 12. 13.	Г Г Г Г Г	5x2	10																
14.	а	3	3																
15.	г) <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">бактерија</td> <td style="padding: 2px;">животиња</td> <td style="padding: 2px;">гљива</td> <td style="padding: 2px;">биљка</td> </tr> </table>	бактерија	животиња	гљива	биљка	3	3												
бактерија	животиња	гљива	биљка																
16.	г) центриола (није присутна у биљној ћелији) в) цвет (једини репродуктивни биљни орган)	2x2	4																
17.	Међу понуђеним врстама биљака једино: липа, храст, кुकуруз , топола, јавор, брест, има седећи, непотпун лист.	2x2	4																
18.	А: ћелијска мембрана Б: органеле В: цитоплазма Г: једро Коначно: ћелија	5x1	5																

Број питања	Решење	Број бодова	Укупан број бодова
19.	 <p>A diagram of a plant cell showing various organelles. Labels are as follows: А points to the large central vacuole; Б points to the cell wall; В points to the nucleus; Г points to the chloroplasts; Д points to the cytoplasm.</p>	6x2	12
20.	 <p>A diagram of a flower with the following labels: жиг тучка (stigma), прашничка кеса (anther), стубић (filament), прашнички конац (stamen), плодник (семени за) (ovary), крунични листић (petal), чашични листић (sepal), and цветна ложа (receptacle).</p>	8x2	16